

010000, Астана қаласы, Есіл ауданы, Мәңгілік Ел даңғылы,
ғимарат 8,
тел.канц.: 7 (7172) 750672; 7 (7172) 749897
e-mail: mti@mti.gov.kz

010000, город Астана, район Есиль, проспект Мангилик Ел,
здание 8,
тел.канц.: 7 (7172) 750672; 7 (7172) 749897
e-mail: mti@mti.gov.kz

Қазақстан Республикасы Парламенті
Мәжілісінің «АМАНАТ» партиясы
Фракциясының депутаттарына
Ф. Қаратаев
Қ. Абасов
Қ. Ержан
М. Елюбаев
С. Ақышев

Қазақстан халықы
Ассамблеясынан сайланған
депутаттарға
В. Набиев
А. Амирханян

2023 жылғы 18 қаңтардағы
№ ДС-17 депутаттық сауалға

Құрметті депутаттар!

Қазақстан Республикасы Сауда және интеграция министрлігі (бұдан әрі – Министрлік) Қазақстанның отандық бау-бақша шаруашылығындағы проблемалық мәселелер туралы жоғарыда көрсетілген сұрау салуды қарап, келесіні хабарлайды.

Алманың экспорты үшін жағдай жасауға, Қазақстанда көтерме-тарату орталықтарының желісін дамытуға қатысты. Экспорттық өнімді салқындату, сұрыптау және буып-түю үшін жағдай жасау.

Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігінің (бұдан әрі - АШМ) ақпараты бойынша алма өндірісі саланы дамыту жөніндегі стратегиялық құжаттар шеңберінде АӨК дамытудың басым бағыттарының бірі болып табылады. Осылайша, АШМ-де бақшаларды салуды, жеміс қоймаларын салуды, техника сатып алуды, кредиттер мен лизинг бойынша сыйақы мөлшерлемелерін субсидиялауды, элиталық көшеттерді, тыңайтқыштарды, өсімдіктерді қорғау құралдарын, «Аграрлық кредиттік корпорация» АҚ

кредиттік өнімдерін сатып алуды субсидиялауды, отандық және шетелдік сарапшылар өткізетін семинарлар, нақты консультациялар арқылы білімді таратуды инвестициялық субсидиялау түрінде мемлекеттік қолдау шаралары көрсетіледі.

2024 жылға қарай алманың жалпы жиналуын 352,5 мың тоннаға дейін жеткізу жоспарлануда, бұл ішкі нарықтың қажеттіліктерін толық қамтамасыз етеді, бұған алдыңғы жылдары салынған және 2024 жылы толық жеміс беруге шығатын алма бақтары есебінен қол жеткізілетін болады.

Осыған байланысты, алма өндірісінің жоспарланған өсуі мен халықтың қажеттіліктерін ескере отырып, алма өндірісін дамыту үшін Орта Азия елдеріне, атап айтқанда Өзбекстан нарығына экспорттық әлеуетті ашу өте маңызды, себебі ел алманы қажетті көлемде өндірмейді.

Алайда, логистикалық маршруттарды құру кезінде отандық бизнес мемлекет тарапынан көмекті қажет ететін бірқатар проблемаларға тап болды.

Біріншіден, Өзбекстан шекарасы арқылы экспорттық-импорттық операциялар кезінде тең емес жағдайлар жасалған. Жергілікті экспорттаушылар негізсіз қағазбастылыққа тап болады, бұл келісімшарттар бойынша жөнелтуді қиындатады, ал өзбек экспорттаушылары біздің нарықтарға тауарларды кедергісіз жеткізеді.

Өзбекстан карантиндік қызметінің ережелеріне сәйкес Өзбекстан шекарасы арқылы барлық өсімдік шаруашылығы өнімдерін кесіп өту үшін 20-дан астам құжат қажет, ал Өзбекстан өнімдерін отандық нарықтарға экспорттау үшін тек 2 құжат қажет.

Өзбекстанға алма экспорты үшін тағы бір маңызды мәселе – Өзбекстанның өздері белгілейтін импорттық өнімдерге қатысты кедендік баждарды, ҚҚС және т.б. алу саясаты.

Мәселен, барлық импортталатын алма бойынша шыққан еліне қарамастан, алманың бір килограммына кедендік баға 1 АҚШ доллары мөлшерінде белгіленді, ал алма Қытайдан, Еуропадан, АҚШ пен Қазақстаннан импортталады. Өзбекстан шекарасындағы барлық алмалардың бағасы олардың еліне 1 АҚШ долларынан бастап экспортталады және осы бағадан олардың баждары алынады.

Өзбекстанның мұндай саясаты ішкі нарықтағы қазақстандық алманың бағасын килограммына шамамен 500 теңгеге дейін арттырады және біздің алманы алыс шетелден алмаға теңестіреді және бәсекеге қабілеттілікті төмендетеді.

Алайда, логистикалық бағыттарды ескере отырып, отандық бизнестің алманы 250-350 теңге шамасында жеткізуге мүмкіндігі бар.

Осыған байланысты, екі ел арасындағы екіжақты қатынастар мен өзара сауданы дамыту мақсатында өзбек тарапының біздің тауарларға қойылатын талаптарын қайта қарау мәселелері пысықталуда, басқаша айтқанда, Өзбекстан шекарасы арқылы экспорттық-импорттық операциялар үшін жағдайларды теңестіру бойынша жұмыстар жүргізілуде.

Сақтау сыйымдылығына келетін болсақ, Мемлекет басшысының тапсырмасы бойынша 2021 жылдан бастап ауыл шаруашылығы өнімдерін, оның

ішінде жеміс сақтау қоймаларын сақтау сыйымдылықтарын салу және жаңғырту жөніндегі тиісті кешенді жоспар іске асырылуда.

Жоспарды әзірлеу алдында өңірлерде жеміс-көкөніс өнімдерін өндіру мен тұтынуды, қолданыстағы сақтау қуаттарының болуын, олардың ағымдағы жай-күйін, жаңғыртуды талап ететін сақтау орындарының санын, сондай-ақ жетіспейтін қуаттардың көлемін жан-жақты талдау жүргізілді.

Талдау қорытындысы бойынша жаңа қоймалар салу бойынша әрбір өңір үшін индикативтік көрсеткіштер анықталды. Жалпы сақтау көлемі 335,6 мың тонна болатын 97 жеміс-көкөніс өнімдерін сақтау объектісін іске қосу жоспарлануда, оның ішінде жалпы сақтау көлемі 200,8 мың тонна болатын 37 жоба алдыңғы жылдары іске асырылған.

Сонымен қатар, қоймаларды құруға және жаңғыртуға инвестицияларды ынталандыру мақсатында Жоспарда өнімнің тауарлық қасиеттерін сақтай отырып, оның ұзақ мерзімді сақталуын қамтамасыз ететін арнайы жабдығы бар қазіргі заманғы қоймаларды салу кезінде субсидиялау нормативін 25%-дан 40-50%-ға дейін ұлғайту бөлігінде инвестициялық субсидиялау қағидаларына өзгерістер енгізу көзделеді.

Анықтама үшін: 2022 жылдың қаңтар-қараша айларында Қазақстаннан 1,6 млн. АҚШ доллар сомасына 2,66 мың тонна алма экспортталды.. Құндық мәнде экспорттың қысқаруы 36,7%, заттай мәнде – 51,7% құрайды. Жеткізудің негізгі нарықтары – Ресей, Өзбекстан және Моңғолия.

2022 жылдың 11 айында импорт 34,7 млн. АҚШ долларын құрады, бұл 2021 жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда 9,6%-ға төмен. Заттай түрде импорт 14,6%-ға қысқарып, 83,3 мың тоннаны құрады. Қазақстанға алманың негізгі жеткізушілері Польша, Өзбекстан және Иран болып табылады.

Бүгінде Министрлік жанынан отандық тауар өндірушілерді қолдаудың толыққанды экожүйесі қалыптастырылды. Бұл қаржылық емес және қаржылық қолдаудың 20-дан астам құралы. Қаржылық емес шаралар операторы «QazTrade» АҚ кәсіпорындардың экспорттау кезінде шеккен шығындарын өтегеннен кейін консультациялардан, оқытудан бастап олардың өнімдерін экспортқа шығарғанға дейін шаралар кешенін ұсынады. Қаржылық шаралар операторы «KazakhExport» АҚ тәуекелдерді сақтандыру, экспорттық операцияларға кепілдік беру және субсидиялау арқылы сыртқы нарықтарда отандық өнімнің бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз етеді.

2022 жылы Ресей (Мәскеу, Екатеринбург), Иран (Тегеран), Өзбекстан (Ташкент), Грузия (Тбилиси), Қырғызстан (Бішкек), Тәжікстан (Душанбе), Әзірбайжан (Баку), ҚХР (Шанхай) сияқты елдердегі халықаралық көрмелерде 7 сауда миссиясы өткізіліп, отандық өнімдердің 2 ұлттық стендтері ұйымдастырылды.

Аталған іс-шараларға 172 қазақстандық өндіруші компания қатысып, олардың ішінде «Dala-Fruit» ЖШС 3 млн. АҚШ долларына алма және алма шырындарын жеткізуге экспорттық келісімшартқа қол қойды.

2022 жылы өткізілген ведомствоаралық комиссияның 13 отырысының қорытындысы бойынша жалпы сомасы 8,8 млрд.теңгеге 212 компаниядан 486 өтінім мақұлданды, оның ішінде жалпы сомасы 18,9 млн. теңгеге алма экспортына 3 өтінім мақұлданды.

Сонымен қатар, Қазақстандық компанияларды халықаралық сауда алаңдарына шығару жұмыстары жалғасуда. Сонымен, 3 жыл ішінде 220 компания Alibaba платформасында орналастырылды, 2020-2021 жылдар аралығында «Dala-Fruit» ЖШС алма және алма шырындарын өндіру компаниясы бағдарламаның қатысушысы болды.

Өздеріңіз білетіндей, Мемлекет басшысының тапсырмасын іске асыру мақсатында, сондай-ақ ішкі нарықты тауарлармен қанықтыру және отандық тауар өндірушілер үшін қолайлы жағдайларды қамтамасыз ету үшін Министрлік ұлттық тауар өткізу жүйесін (*бұдан әрі* – ҰТӨЖ) құру бойынша жұмыс жүргізуде, бастапқыда мемлекеттік-жекешелік әріптестік (*бұдан әрі* – МЖӘ) шеңберінде 24 көтерме-тарату орталықтарын (*бұдан әрі* – КТО) салу арқылы КТО желісін құру жоспарланған.

Ағымдағы жылдың қаңтар айында базалық мөлшерлеме мен қарыз алу құнының өзгеруіне байланысты жобаның қымбаттауы орын алды, бұл МЖӘ шарты шеңберінде мемлекеттің міндеттемелерін іске асыру тәсілдері мен деңгейін қайта қарау қажеттілігін тудырды.

Осылайша, модельді оңтайландыру барысында функциялары көкөніс қоймаларын салу және жаңғырту жөніндегі кешенді жоспарды іске асыру шеңберінде құрылатын жеміс-көкөніс өнімдерін сақтау объектілеріне жүктелетін сақтау КТО салудан бас тарту туралы шешім қабылданды.

Сонымен қатар, Жекеменшік инвестор жобаның тиімсіздігіне байланысты оны оңтайландыру себебінен МЖӘ шартын бұзуға, сондай-ақ Астана және Шымкент қалаларында мемлекеттік меншіктегі КТО объектілерін жеке меншікке беруге бастамашы болды.

Қазіргі уақытта МЖӘ шарты бұзылып, КТО объектілері жеке меншікке қайтарылды.

24 КТО құрылысы бойынша жоба іске асырылмағандықтан, Республикалық бюджеттен төлемдер жүзеге асырылмағандығын қосымша хабарлаймыз.

Сонымен қатар, Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 12 қазандағы № 728 қаулысымен бекітілген 2021-2025 жылдарға арналған кәсіпкерлікті дамыту жөніндегі ұлттық жоба (*бұдан әрі* – Ұлттық жоба) іске асырылуда, ол «Бизнестің жол картасы – 2025» (*бұдан әрі* – БЖК - 2025) және «Қарапайым заттар экономикасы» (*бұдан әрі* – ҚЗЭ) бағдарламаларының құралдарын шоғырландыру арқылы әзірленген.

Ұлттық жоба экономиканың басым секторларында өз жобаларын оның ішінде КТО (*ЭҚЖЖ 5210 «Жүкті қоймада жинау және сақтау»*) іске асыратын шағын және орта бизнес субъектілерін дамытуға және қолдауға бағытталған.

Ұлттық жоба шеңберінде кәсіпкерлерді қаржылық қолдау:

- субсидиялау – банктер беретін бизнесті дамытуға арналған кредиттер бойынша сыйақы мөлшерлемесін төмендету;
- кепілдік беру – банктердің кредиттері бойынша кепіл ретінде ішінара кепілдік беру;

– жетіспейтін инфрақұрылымды өндірістік объектілерге жеткізуді көздейді.

Осылайша, қазіргі уақытта БЖК-2025 және ҚЗЭ бизнесті қолдау мен дамытудың мемлекеттік бағдарламалары КТО (ЭҚЖЖ 5210 «жүкті сақтау және сақтау») құруға мемлекеттік қолдау шараларын көздейді.

Сауда желілерінің сөрелерінде отандық өнімнің басымдығы мәселесін нысықтауға қатысты. Ынталандыру шараларын қамтамасыз ету.

Бүгінгі таңда сауда желілерінің сөрелеріндегі отандық өнімнің басымдығы мәселесі өзекті болып қала береді. «Сауда қызметін реттеу туралы» 2004 жылғы 12 сәуірдегі № 544 Қазақстан Республикасының қолданыстағы Заңы шеңберінде «Ішкі сауда қағидалары» Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің м. а. 2015 жылғы 27 наурыздағы № 264 бұйрығымен әзірленді және бекітілді, онда 8-1-бапқа сәйкес мыналар көзделген:

Ішкі сауда субъектілері өз қызметін жүзеге асыру кезінде отандық өндіріс тауарларын көрнекі және физикалық қол жетімді жерлерде орналастырады.

Сауда желісін ұйымдастыру арқылы тауарларды сатуды жүзеге асыру кезінде ішкі сауда субъектілері:

1) отандық өндірістің тауарларын орналастыру орындарын арнайы белгімен немесе «Қазақстанда жасалған» деген жазумен белгілейді, оны жақын жерде орналасқан бірнеше отандық өндірістің тауарларына орнатуға болады;

2) отандық өндірістегі азық-түлік тауарларын сауда алаңында және (немесе) сөре кеңістігінде азық-түлік тауарлары орналасқан жалпы сауда алаңының және (немесе) сөре кеңістігінің кемінде отыз пайызы орналастырады.

Сонымен қатар, Мемлекет басшысының сауда жүйесінде тәртіп орнату қажеттілігі туралы тапсырмасын іске асыру шеңберінде Министрлік 2027 жылға қарай сауданың қазіргі заманғы форматтарының үлесін 70%-ға дейін ұлғайту, оның ішінде сауданың қазіргі заманғы форматтарын құру бойынша мемлекеттік қолдау құралдарын іске қосу жолымен жұмыс жүргізуде.

Мәселен, Қазақстан Республикасының Ұлттық экономика министрлігімен бірлесіп Ұлттық жоба шеңберінде Сыйақы мөлшерлемесінің бір бөлігін субсидиялау қағидаларына өзгерістер мен толықтырулар енгізу жолымен сауда инфрақұрылымының қазіргі заманғы форматтарын құру бойынша мемлекеттік қолдау құралын іске қосу бойынша жұмыс жүргізілуде.

Ұлттық жоба шеңберінде сауда орталықтарын, қазіргі заманғы форматтағы сауда объектілерін және сауда қызметіндегі көпфункционалды кешендерді салу және жаңғырту жобалары бойынша сыйақы мөлшерлемесінің бір бөлігін жеңілдікпен субсидиялау көзделеді.

Бұл ретте, Министрлік Ұлттық жоба шеңберінде қолдау көрсетілетін сауда субъектілері үшін «Қазақстанда жасалған» деген таңбасы бар азық-түлік және азық-түлік емес тауарларды өткізу үшін сауда орындарын қамтамасыз ету бөлігінде қарсы міндеттемелерді көздеуді ұсынды.

Ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер өз өнімдерін делдалдарсыз тікелей сата алатын ірі қалалардағы көтерме сауда орындарын қамтамасыз етуге қатысты.

Өңірлерде апта сайын ауыл шаруашылығы жәрмеңкелері өткізіледі, бұл жәрмеңкелерде тауарлар нарықтағы бағадан 10-20% төмен сатылады. Осы жылдың басынан бері елімізде осындай 960 жәрмеңке өткізілді.

Ауыл шаруашылығы өнімдерін сатуға арналған барлық ауыл шаруашылығы өнімдерін өндірушілер мен қайта өңдеушілер үшін Интернетте электрондық сауда алаңын іске қосуға қатысты (осыған ұқсас алаң көрші елдерде – Өзбекстанда, Қырғызстанда, Тәжікстанда бар).

Министрлік сауда субъектілері үшін бірыңғай цифрлық жүйесін әзірлеу арқылы ҰТӨЖ желісін құру бойынша жұмыс жүргізуде.

Мақсаты сауда субъектілері қызметінің процестерін автоматтандыру арқылы, оның ішінде мемлекеттік ақпараттық жүйелермен интеграциялау арқылы сауда-логистикалық экожүйені құру болып табылады.

Сонымен қатар, болашақта ҰТӨЖ сауда субъектілерінің бірыңғай цифрлық жүйесі нарықта бар онлайн дүкендермен интеграциялануы мүмкіндік береді.

**Қазақстан Республикасы
Премьер-Министрінің орынбасары –
Сауда және интеграция министрі**

С. Жұманғарин

✍ А. Исабекова,

☎ 75-06-71

e-mail: a.isabekova@mti.gov.kz

010000, Астана қаласы, Есіл ауданы, Мәңгілік Ел даңғылы,
ғимарат 8,
тел.канц.: 7 (7172) 750672; 7 (7172) 749897
e-mail: mti@mti.gov.kz

010000, город Астана, район Есиль, проспект Мангилик Ел,
здание 8,
тел.канц.: 7 (7172) 750672; 7 (7172) 749897
e-mail: mti@mti.gov.kz

**Депутатам Фракции партии
«АМАНАТ» Мажилиса Парламента
Республики Казахстан
Ф. Каратаев
К. Абасов
К. Ержан
М. Елюбаев
С. Акишев**

**Депутатам от Ассамблеи народов
Казахстана
В. Набиев
А. Амирханян**

*Депутатский запрос № ДС-17
от 18 января 2023 года*

Уважаемые депутаты!

Министерство торговли и интеграции Республики Казахстан (далее - Министерство) рассмотрев вышеуказанный запрос о проблемных вопросах в отечественном садоводстве Казахстана сообщает следующее.

Касательно создания условий для экспорта яблок, развития сети оптово-распределительных центров в Казахстане. Создание условий для охлаждения, сортировки и упаковки экспортной продукции.

По информации Министерства сельского хозяйства Республики Казахстан (далее - МСХ) производство яблок является одним из приоритетных направлений развития АПК в рамках стратегических документов по развитию отрасли. Так, МСХ оказывают меры государственной поддержки в виде инвестиционного субсидирования закладки садов, строительства фруктохранилищ, приобретения техники, субсидирования ставок вознаграждения по кредитам и лизингу, субсидирования приобретения элитных саженцев, удобрений, средств защиты растений, кредитных продуктов АО

«Аграрная кредитная корпорация», распространения знаний через семинары, точные консультации, проводимые отечественными и зарубежными экспертами.

К 2024 году планируется довести валовый сбор яблок до 352,5 тыс. тонн, что полностью обеспечит потребности внутреннего рынка, это будет достигнуто за счет яблоневых садов, которые были заложены в предыдущие годы и выйдут на полное плодоношение в 2024 году.

В этой связи, с учетом планируемого роста производства и потребностей населения в яблоках, для развития производства яблок очень важно раскрыть экспортный потенциал в страны Средней Азии, в частности на рынок Узбекистана, ввиду того, что страна не производит яблоки в необходимых объемах.

Однако при налаживании логистических маршрутов отечественный бизнес столкнулся с рядом проблем, которым необходима помощь со стороны государства.

Первое, при экспортно-импортных операциях через границу Узбекистана созданы неравные условия. Местные экспортеры сталкиваются с необоснованной бумажной волокитой, что затрудняет отгрузки по контрактам, при этом узбекские экспортеры беспрепятственно поставляют товар на местные рынки.

Так, согласно правилам карантинной службы Узбекистана для пересечения всей растениеводческой продукции через границу Узбекистана необходимо более 20 документов, а для экспорта узбекистанской продукции на отечественные рынки необходимо всего 2 документа.

Еще одной немаловажной проблемой для экспорта яблок в Узбекистан является политика Узбекистана по взиманию таможенных пошлин, НДС и т.д. в отношении импортной продукции, которую они устанавливают сами.

Так, по всем импортируемым яблокам вне зависимости от страны происхождения таможенная цена установлена в размере 1 долл. США на килограмм яблок, а яблоки импортируются с Китая, Европы, США и Казахстана. Получается, что цена всех яблок на границе Узбекистана, которые экспортируются в их страну начиная с 1 доллара США и с этой цены взимаются их пошлины.

Такая политика Узбекистана увеличивает цену казахстанских яблок на внутреннем рынке примерно до 500 тенге с килограмма и уравнивает по цене наши яблоки к яблокам с дальнего зарубежья и снижает конкурентоспособность.

Однако, учитывая логистические маршруты, отечественный бизнес имеет возможность поставлять яблоки в районе 250-350 тенге.

В этой связи, в целях развития двусторонних отношений и взаимной торговли между двумя странами прорабатываются вопросы по пересмотру требований узбекской стороны к нашим товарам, иными словами ведется работа по уравниванию условий для экспортно-импортных операции через границу Узбекистана.

Что же касается емкостей хранения, то по поручению Главы государства с 2021 года реализуется соответствующий Комплексный план по строительству и

модернизации емкостей хранения сельскохозяйственной продукции, в том числе фруктохранилищ.

Разработке Плана предшествовал всесторонний анализ производства и потребления плодоовощной продукции в регионах, наличия действующих мощностей хранения, их текущее состояние, определение количества хранилищ, требующих модернизации, а также объем недостающих мощностей.

По итогам анализа определены индикативные показатели для каждого региона по строительству новых хранилищ. Так, планируется ввести 97 объектов хранения плодоовощной продукции с общим объемом хранения 335,6 тыс. тонн, из которых 37 проектов с общим объемом хранения 200,8 тыс. тонн уже реализованы в предыдущие годы.

Вместе с тем, в целях стимулирования инвестиций в создание и модернизацию хранилищ Планом предусматривается внесение изменений в Правила инвестиционного субсидирования в части увеличения норматива субсидирования с 25% до 40-50% при строительстве современных хранилищ со специальным оборудованием, обеспечивающим долговременное хранение продукции с сохранением его товарных качеств.

Справочно: За январь-ноябрь 2022 года из Казахстана было экспортировано 2,66 тыс. тонн яблок на сумму 1,6 млн. долл. США. В стоимостном выражении сокращение экспорта составляет 36,7%, в натуральном – 51,7%. Основные рынки поставок – Россия, Узбекистан и Монголия.

Импорт за 11 месяцев 2022 года составил 34,7 млн. долл. США, что на 9,6% ниже, чем за аналогичный период 2021 года. В натуральном выражении импорт сократился на 14,6% и составил 83,3 тыс. тонн. Основными поставщиками яблок в Казахстан являются Польша, Узбекистан и Иран.

В целях продвижения несырьевого экспорта при Министерстве сформирована полноценная экосистема поддержки отечественных товаропроизводителей. Это более 20 инструментов нефинансовой и финансовой поддержки. Оператор нефинансовых мер АО «QazTrade» предоставляет комплекс мер от консультаций, обучения предприятий до продвижения их продукции на экспорт, после возмещая их затраты, понесенные при экспорте. Оператор финансовых мер АО «KazakhExport» обеспечивает конкурентоспособность отечественной продукции на внешних рынках через страхование рисков, гарантирование и субсидирование экспортных операций.

За 2022 год Министерством проведено 7 торговых миссий и организовано 2 национальных стенда отечественной продукции на международных выставках в таких странах как Россия (Москва, Екатеринбург), Иран (Тегеран), Узбекистан (Ташкент), Грузия (Тбилиси), Кыргызстан (Бишкек), Таджикистан (Душанбе, Азербайджан (Баку), КНР (Шанхай).

В данных мероприятиях приняли участие 172 казахстанские компании-производители, среди которых компания ТОО «Dala-Fruit» подписала экспортный контракт на поставку яблок и яблочных соков на сумму 3 млн. долл. США.

По итогам 13-ти заседаний Межведомственной комиссии, проведенных в 2022 году, одобрено 486 заявки от 212 компаний на общую

сумму 8,8 млрд.тенге, из которых были одобрены 3 заявки на экспорт яблок на общую сумму 18,9 млн. тенге.

Также, продолжается работа по выводу казахстанских компаний на международные торговые площадки. Так, за 3 года 220 компаний были размещены на платформе Alibaba, где компания по производству яблок и яблочных соков ТОО «Dala-Fruit» в период с 2020-2021гг. была участником программы.

Как Вам известно, в целях реализации поручения Главы государства, а также для насыщения внутреннего рынка товарами и обеспечения благоприятных условий для отечественных товаропроизводителей, Министерством проводится работа по созданию Национальной товаропроводящей системы (*далее – НТС*), первоначально планировалось создать сеть оптово-распределительных центров (*далее – ОРЦ*), путем строительства 24 ОРЦ в рамках государственного-частного партнерства (*далее – ГЧП*).

В связи с изменениями в январе текущего года базовой ставки и стоимости заимствования, произошло удорожание проекта, что привело к необходимости пересмотра подходов реализации и уровня обязательств государства в рамках договора ГЧП.

Так, в ходе оптимизации модели было решено отказаться от строительства ОРЦ-Хранения, функции которого будут возложены на объекты хранения плодоовощной продукции, создаваемых в рамках реализации Комплексного плана по строительству и модернизации овощехранилищ.

Вместе с тем, Частный инвестор ввиду нерентабельности проекта, по причине его оптимизации, инициировал расторжение договора ГЧП, а также передачу объектов ОРЦ, находящихся в государственной собственности в городах Астана и Шымкент, в частную собственность.

В настоящее время договор ГЧП расторгнут, объекты ОРЦ возвращены в частную собственность.

Дополнительно сообщаем, ввиду того, что проект по строительству 24 ОРЦ не был реализован, выплаты из республиканского бюджета не осуществлялись.

Одновременно с этим, реализуется Национальный проект по развитию предпринимательства на 2021–2025 годы, утвержденный постановлением Правительства Республики Казахстан от 12 октября 2021 года № 728 (*далее – Нацпроект*), разработанный путем консолидации инструментов программ «Дорожная карта бизнеса – 2025» (*далее – ДКБ-2025*) и «Экономика простых вещей» (*далее – ЭПВ*).

Нацпроект направлен на развитие и поддержку субъектов малого и среднего бизнеса, реализующих свои проекты в приоритетных секторах экономики, в том числе ОРЦ (*ОКЭД 5210 «Складирование и хранение груза»*).

Финансовая поддержка предпринимателей в рамках Нацпроекта предусматривает:

- субсидирование – снижение ставки вознаграждения по кредитам на развитие бизнеса, выдаваемым банками;
- гарантирование – предоставление частичной гарантии в качестве залога по кредитам банков;
- подведение недостающей инфраструктуры к производственным объектам.

Таким образом, в настоящее время государственные программы поддержки и развития бизнеса ДКБ-2025 и ЭПВ предусматривают меры государственной поддержки на создание ОРЦ (ОКЭД 5210 «Складирование и хранение груза»).

Касательно проработки вопроса приоритетности отечественной продукции на полках торговых сетей. Обеспечение стимулирующих мер.

На сегодня, вопрос приоритетности отечественной продукции на полках торговых сетей остается актуальным. В рамках действующего Закона Республики Казахстан «О регулировании торговой деятельности» от 12 апреля 2004 года № 544 разработаны и утверждены Приказом и.о. Министра национальной экономики Республики Казахстан от 27 марта 2015 года № 264 «Правила внутренней торговли», где предусмотрено в соответствии со статьей 8-1 следующее:

Субъекты внутренней торговли при осуществлении своей деятельности размещают товары отечественного производства в визуально и физически доступных местах.

При осуществлении продажи товаров посредством организации торговой сети субъекты внутренней торговли:

1) обозначают места выкладки товаров отечественного производства специальной вывеской или надписью «Сделано в Казахстане», которую допускается устанавливать на несколько расположенных рядом товаров отечественного производства;

2) размещают продовольственные товары отечественного производства на торговой площади и (или) полочном пространстве не менее тридцати процентов от общей торговой площади и (или) полочного пространства занятого продовольственными товарами.

Вместе с тем, в рамках реализации поручения Главы государства о необходимости наведения порядка в торговой системе Министерством проводится работа по увеличению доли современных форматов торговли до 70% к 2027 году, в том числе путем запуска инструментов государственной поддержки по созданию современных форматов торговли.

Так, совместно с Министерством национальной экономики Республики Казахстан ведется работа по запуску инструмента государственной поддержки по созданию современных форматов торговой инфраструктуры, путем внесения изменений и дополнений в Правила субсидирования части ставки вознаграждения Нацпроекта,

В рамках Нацпроекта предполагается льготное субсидирование части ставки вознаграждения по проектам строительства и модернизации торговых

центров, торговых объектов современного формата и многофункциональных комплексов в торговой деятельности.

При этом, Министерством предложено предусмотреть для поддерживаемых субъектов торговли в рамках Нацпроекта встречные обязательства, в части обеспечения торговых мест для реализации продовольственных и непродовольственных товаров с маркировкой «Сделано в Казахстане».

Касательно обеспечения оптовых торговых точек в крупных городах, где сельхозтоваропроизводители могут продавать свою продукцию напрямую, без посредников.

В регионах на еженедельной основе проводятся сельскохозяйственные ярмарки, где товары реализуются по ценам на 10-20% ниже рыночных. Только с начала текущего года в стране было проведено 960 соответствующих ярмарок.

Касательно запуска электронной торговой площадки в Интернете для всех производителей и переработчиков сельхозпродукции, предназначенной для реализации сельхозпродукции (аналогичная площадка имеется в соседних странах – Узбекистане, Кыргызстане, Таджикистане).

Министерством ведется работа по созданию сети НТС путем разработки единой цифровой системы для субъектов торговли.

Целью является создание торгово-логистической экосистемы посредством автоматизации процессов деятельности субъектов торговли, в том числе через интеграцию с государственными информационными системами.

Вместе с тем, единая цифровая система субъектов торговли НТС позволит осуществить интеграцию с существующими на рынке онлайн магазинами.

**Заместитель Премьер-Министра-
Министр торговли и интеграции
Республики Казахстан**

С. Жумангарин

✉ А. Исабекова,

☎ 75-06-71

e-mail: a.isabekova@mti.gov.kz